

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Guide til grønne indkøb

Guide til grønne indkøb

Dette er en guide til de væsentligste vejledninger, værktøjer, mærker og netværk, der findes til offentlige grønne indkøb. Guiden kan benyttes af alle, der ønsker hjælp og inspiration til grønne indkøb.

God fornøjelse!

Vejledninger til grønne indkøb

Den Ansvarlige Indkøber

Den Ansvarlige Indkøber - www.csr-indkob.dk - hjælper offentlige indkøbere med at stille krav om ansvarlighed i forbindelse med offentlige indkøb. Værktøjet giver mulighed for at vælge det produkt eller den ydelse man skal købe og få konkrete forslag til kravformuleringer, som kan bruges i et udbudsmateriale. Den Ansvarlige Indkøber giver forslag til formuleringer af miljøkrav, etiske krav, sociale krav og arbejdsklausuler. På udvalgte produktområder findes også totalomkostningsværktøjer til brug i offentlige udbud.

På Den Ansvarlige Indkøber findes desuden EU's kriterier for grønne indkøb. Danmark har tilsluttet sig EU-Kommissionens målsætning om, at det offentlige skal foretage 50 % grønne indkøb inden for ti udvalgte områder - byggeri, fødevarer og catering, transport, elektricitet, IT-udstyr, papir og trykkeri, møbler, rengøring, haveartikler og gartneriydelser. Der er som fundament for dette mål udviklet grønne kriterier for hvert af områderne.

Energistyrelsens Indkøbsanbefalinger

Energistyrelsens Indkøbsanbefalinger er en hjælp til at købe produkter, der er blandt de

mest energieffektive på markedet. Alle kommunale, regionale og statslige institutioner har forpligtet sig til at købe energieffektivt udstyr. Det kan de bl.a. leve op til ved at købe ind efter anbefalingerne. Brug Indkøbsanbefalingerne, når der skal købes nyt el forbrugende udstyr, og få helt konkrete krav til at sætte ind i udbudsmaterialet. Energistyrelsens indkøbsanbefalinger kan også findes på Den Ansvarlige Indkøber.

Trafikstyrelsens anbefalinger om indkøb af køretøjer

Trafikstyrelsen har udarbejdet anbefalinger om offentlige indkøb af energieffektive og miljøvenlige køretøjer, som skal gøre bilparken grønnere og mere miljøvenlig. Der er udarbejdet anbefalinger til indkøb af såvel person- og varebiler som lastbiler og busser. Trafikstyrelsens anbefalinger kan også findes på Den Ansvarlige Indkøber.

Naturstyrelsens vejledning om indkøb af træ

Naturstyrelsens vejledning om indkøb af træ henvender sig især til personer med ansvar for indkøb eller byggeri i offentlige institutioner samt personer med ansvar for køb af

træ til havne. Vejledningen skal hjælpe indkøbere og byggeansvarlige med at anskaffe sig lovligt og bæredygtigt produceret træ. Det være sig massivt træ, plader, papir eller andre produkter, der indeholder træfibre.

Naturstyrelsen anbefaler følgende to ordninger, som vurderes at kunne give tilstrækkelig garanti for bæredygtigt træ. Disse er:

- FSC (Forest Stewardship Council)
- PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes).

Alle statslige institutioner er forpligtet til at kræve bæredygtigt træ, når der købes papir, byggematerialer, møbler og andre trævarer. Reglerne er fastsat i "Cirkulære om sikring af bæredygtigt træ i statens aftaler om vareindkøb, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder".

Naturstyrelsens vejledning kan også findes på Den Ansvarlige Indkøber.

Værktøjer til grønne indkøb

Miljøstyrelsens totalomkostningsværktøjer

For at gøre det lettere i indkøbsprocessen at se på totalomkostningerne ved at købe og eje et produkt, og ikke kun indkøbspris, har Miljøstyrelsen udviklet totalomkostningsværktøjer på fem konkrete produktområder: Belysning, kontor IT, køle/fryseskabe, selvbetjeningsmaskiner herunder kaffemaskiner samt skylletoiletter.

Værktøjerne findes på Den Ansvarlige Indkøber under de relevante produktområder.

Guide til grønne offentlige indkøb

Formålet med e-læringen "Guide til grønne offentlige indkøb" er at give offentlige indkøbere og andre interesserede en grundlæggende forståelse af grønne indkøb. Herunder hvordan man kan inddrage miljø- og energikrav, når der købes ind og hvilke metoder man kan bruge, for at gøre indkøbene mere grønne og innovative.

Guiden giver en introduktion til grønne offentlige indkøb, herunder potentialer, roller og indkøbsproces. På fire udvalgte områder - IT, transport, fødevarer og byggeri - kan man finde konkrete bud på, hvilke overvejelser der er relevante at gøre sig, for at sikre grønne indkøb.

Mærker

Blomsten og Svanen

Svanemærket og EU-Blomsten er Danmarks officielle miljømærker. De gør det enkelt at vælge de miljømæssigt bedste produkter og serviceydelser. Målet med miljømærkerne er at mindske miljøbelastningen fra det samlede forbrug.

Blomsten og Svanen stiller skrappe miljøkrav i alle relevante faser af et produkts livscyklus og skrappe krav til kemikalier. Kravene evalueres og skærpes regelmæssigt på baggrund af den nyeste viden og udvikling i markedet. Miljømærkning Danmark certificerer og kontrollerer at produkter og serviceydelser lever op til kravene.

Miljømærkerne kan bruges i offentlige indkøb til at stille enkle, skrappe og relevante miljø- og kemikaliekrav til produkter og ydelser. Ved at gøre det sikrer man, at produkterne og ydelserne er blandt de grønneste på markedet samt at det er kontrolleret, at produkterne og ydelserne lever op til kravene.

Økologimærker

Det findes to økologimærker i Danmark. EU's økologimærke og det danske økologimærke (Ø-mærket).

Når en fødevarer er mærket med EU's økologi-mærke, viser det, at varen er økologisk og er produceret samt kontrolleret efter retningslinjerne i EU's økologiforordning. Betegnelsen økologisk er forbeholdt produkter der kommer fra landbruget og som lever op til EU forordningen om økologisk produktion. EU forordningen er et detaljeret regelsæt for både økologisk planteproduktion og dyrehold. Alle varer, der sælges i EU med betegnelsen økologisk, biologisk, organisk eller lignende, skal derfor som minimum leve op til disse krav.

Det danske Ø-mærke er en garanti for, at et økologisk produkt er kontrolleret af de danske myndigheder, som jævnligt fører kontrol med de jordbrug og virksomheder, der producerer, forarbejder, pakker eller mærker

de økologiske varer i Danmark. Reglerne, der ligger til grund for Ø-mærket, er EU reglerne.

Økologimærkerne gør det let at stille krav om økologiske fødevarer i offentlige indkøb og udbud, idet der blot kan henvises til, at varerne skal overholde EU's økologiregler.

Det Økologiske Spisemærke

Det Økologiske Spisemærke er et statskontrolleret økologimærke for spisesteder som eksempelvis børneinstitutioner, plejehjem, kantiner, restauranter og caféer. Spisemærket i enten guld, sølv og bronze viser, hvor stor en del økologiske råvarer, der anvendes på spisestedet. Det økologiske spisemærke er en blåstempling af storkøkkenets arbejde med økologi og et troværdigt pejlemærke. Ordningen er en særlig dansk ordning.

I indkøbssammenhæng kan det økologiske spisemærke anvendes ved udbud af catering og kantinedrift til at stille krav om en bestemt andel af økologiske råvarer.

Netværk for grønne indkøb

Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb (POGI)

POGI er et samarbejde mellem offentlige institutioner, der ønsker at gøre en indsats for miljøet gennem indkøb. Kommuner, regioner eller institutioner, der melder sig ind i partnerskabet, forpligter sig til at følge partnerskabets mål for grønne indkøb.

Der fremgår af partnerskabets hjemmeside - www.gronneindkob.dk - hvem der er medlem og hvilke bindende mål for grønne indkøb, der er fastsat i partnerskabet.

Forum for Bæredygtige Indkøb

Forum for Bæredygtige Indkøb er nedsat af miljøministeren for at fremme miljøbevidst og ansvarligt indkøb af varer og tjenesteydelser blandt professionelle indkøbere - både i offentlige og private virksomheder - gennem videndeling og netværksdannelse.

På forummets hjemmeside - www.ansvarligeindkob.dk - findes cases, værktøjer og nyheder om grønne indkøb. Forum udgiver et månedligt nyhedsbrev, som man kan tilmelde sig via hjemmesiden.

Forummet er åbent for alle med interesse for bæredygtige indkøb. Medlemskab er gratis, uforpligtende og personligt.

Guide til grønne indkøb

Guiden er udarbejdet af Dansk Standard for Miljøstyrelsen og Region Hovedstaden i forbindelse med projektet "Pilotrejsehold for grønne indkøb".

I projektet deltog følgende kommuner: Albertslund Kommune, Ballerup Kommune, Helsingør Kommune og Høje-Taastrup Kommune.

Guiden kan hentes elektronisk på Miljøstyrelsens hjemmeside - www.mst.dk/grønneindkøb.

I den elektroniske version er der hyperlinks til de omtalte vejledninger, værktøjer, mærker og netværk.

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
www.mst.dk

Region
Hovedstaden